

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ॥
हरिः ॐ

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - चित्युपत्र

Contents

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - चित्युपक्रमाभिधानं 1

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ॐ

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - चित्युपक्रमाभिधानं

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - चित्युपक्रमाभिधानं

TS 5.2.1.1

विष्णुमुखा इति विष्णु - मुखाः । वै । देवाः । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । इमान् । लोकान् ।
। अनपज्यमित्यनप - ज्यम् । अभीति । अजयन् । यत् । विष्णुक्रमानिति विष्णु-क्रमान् ।
। क्रमते । विष्णुः । एव । भूत्वा । यजमानः । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । इमान् ।
लोकान् । अनपज्यमित्यनप-ज्यम् । अभीति । जयति । विष्णोः । क्रमः । असि ।
अभिमातिहेत्यभिमाति-हा । इति । आह । गायत्री । वै । पृथिवी । त्रैष्टुभम् । अन्तरिक्षम् ।
। जागती । द्यौः । आनुष्टुभीरित्यानु - स्तुभीः । दिशः । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । एव ।
। इमान् । लोकान् । यथापूर्वमिति यथा - पूर्वम् । अभीति । जयति । प्रजापतिरिति प्रजा -
पतिः । अग्निम् । असृजत् । सः । अस्मात् । सृष्टः । 1

TS 5.2.1.2

पराङ् । ऐत् । तम् । एतया । अन्विति । ऐत् । अक्रन्दत् । इति । तया । वै । सः ।
अग्नेः । प्रियम् । धाम । अवेति । अरुन्ध । यत् । एताम् । अन्वाहेत्यनु-आह । अग्नेः ।
एव । एतया । प्रियम् । धाम । अवेति । रुन्धे । ईश्वरः । वै । एषः । पराङ् । प्रदद्य
इति प्र - दद्यः । यः । विष्णुक्रमानिति विष्णु - क्रमान् । क्रमते । चतसृभिरिति चतसृ - भिः

। एति॑ । वर्त॑ते । च॒त्वारि॑ । छन्दा॑श्सि । छन्दा॑श्सि । खलु॑ । वै । अ॒ग्नेः । प्रि॒या । त॒नूः । प्रि॒याम् । ए॒व । अ॒स्य॒ । त॒नुव॑म् । अ॒भीति॑ । 2

TS 5.2.1.3

प॒र्याव॑र्तत॒ इति॑ परि - आव॑र्तते । दक्षि॑णा । प॒र्याव॑र्तत॒ इति॑ परि - आव॑र्तते । स्वम् । ए॒व । वी॒र्य॑म् । अ॒न्विति॑ । प॒र्याव॑र्तत॒ इति॑ परि - आव॑र्तते । तस्मा॑त् । दक्षि॑णः । अ॒र्धः । आ॒त्मनः॑ । वी॒र्या॑वत्तर॒ इति॑ वी॒र्या॑वत् - त॒रः । अथो॑ इति॑ । आ॒दित्य॑स्य॒ । ए॒व । आ॒वृ॒त॒मित्या॑ - वृ॒तम् । अ॒न्विति॑ । प॒र्याव॑र्तत॒ इति॑ परि - आव॑र्तते । शु॒न॒श्शेप॑म् । आ॒जी॒ग॒र्तिम् । वरु॑णः । अ॒गृ॒ह्णात् । सः । ए॒ताम् । वा॒रु॒णीम् । अ॒प॒श्यत् । तया॑ । वै । सः । आ॒त्मान॑म् । वरु॑ण॒पा॒शादि॑तिं वरुण - पा॒शात् । अ॒मुञ्च॑त् । वरु॑णः । वै । ए॒तम् । गृ॒ह्णा॒ति । यः । उ॒खाम् । प्र॒ति॒मुञ्च॑त् इति॑ प्रति - मु॒ञ्च॑ते । उ॒दि॒ति । उ॒त्त॒म॒मित्यु॑त् - त॒मम् । वरु॑ण॒ । पा॒शम् । अ॒स्मत् । इति॑ । आ॒ह॒ । आ॒त्मान॑म् । ए॒व । ए॒तया॑ । 3

TS 5.2.1.4

वरु॑ण॒पा॒शादि॑तिं वरुण-पा॒शात् । मु॒ञ्च॑ति । एति॑ । त्वा॒ । अ॒ह॒र॒ष॒म् । इति॑ । आ॒ह॒ । एति॑ । हि । ए॒नम् । ह॒र॑ति । ध्रु॒वः । ति॒ष्ठ॒ । अ॒वि॒चा॒च॒लिरि॒त्यवि॑ - चा॒च॒लिः । इति॑ । आ॒ह॒ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒ इति॑ प्र॒ति - स्थि॑त्यै । वि॒शः । त्वा॒ । सर्वाः॑ । वा॒ञ्छ॑न्तु । इति॑ । आ॒ह॒ । वि॒शा । ए॒व । ए॒नम् । स॒मि॒ति । अ॒र्ध॒य॒ति । अ॒स्मिन् । रा॒ष्ट्रम् । अधी॑ति । श्र॒य॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । रा॒ष्ट्रम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । ध्रु॒वम् । अ॒कः । यम् । का॒मये॑त् । रा॒ष्ट्रम् । स्या॑त् । इति॑ । तम् । मन॑सा । ध्या॒येत् । रा॒ष्ट्रम् । ए॒व । भ॒व॒ति । 4

TS 5.2.1.5

अ॒ग्ने॑ । बृ॒हन् । उ॒षसा॑म् । ऊ॒र्ध्वः । अ॒स्था॑त् । इति॑ । आ॒ह॒ । अ॒ग्रम् । ए॒व । ए॒नम् । स॒मा॒नाना॑म् । क॒रो॒ति । नि॒र्ज॒ग्मि॒वानि॑ति निः-ज॒ग्मि॒वान् । तम॑सः । इति॑ । आ॒ह॒ । तमः॑ ।

ए॒व । अ॒स्मात् । अ॒पेति॑ । ह॒न्ति । ज्योति॑षा । एति॑ । अ॒गात् । इति॑ । आ॒ह । ज्योति॑ः ।
 । ए॒व । अ॒स्मिन् । दु॒धाति॑ । च॒तसृ॑भिरिति॑ च॒तसृ॑ - भिः । सा॒दुय॑ति । च॒त्वारि॑ । छ॒न्दा॑ऽसि ।
 । छ॒न्दो॑भिरिति॑ छ॒न्दः - भिः । ए॒व । अति॑च्छ॒न्दसे॒त्यति॑ - छ॒न्दसा॑ । उ॒त्त॒मये॑त्युत् - त॒मया॑ ।
 । वर्ष्म॑ । वै । ए॒षा । छ॒न्द॑साम् । यत् । अति॑च्छ॒न्दा इत्य॑ति - छ॒न्दाः । वर्ष्म॑ । ए॒व ।
 ए॒नम् । स॒माना॑नाम् । क॒रोति॑ । स॒द्वृती॑ति॒ सत् - व॒ती । 5

TS 5.2.1.6

भ॒वति॑ । स॒त्त्वमि॑ति॒ सत् - त्वम् । ए॒व । ए॒नम् । ग॒मय॑ति । वा॒थ्स॒प्रेणे॑ति॒ वाथ्स॑ - प्रेण॑ ।
 उ॒पेति॑ । तिष्ठ॑ते । ए॒तेन॑ । वै । व॒थ्स॒प्रीरि॑ति॒ वथ्स॑ - प्रीः । भा॒ल॒न्दुनः॑ । अ॒ग्नेः । प्रि॒यम् ।
 धाम॑ । अ॒वेति॑ । अ॒रुन्ध॑ । अ॒ग्नेः । ए॒व । ए॒तेन॑ । प्रि॒यम् । धाम॑ । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
 ए॒का॒दुश॑म् । भ॒वति॑ । ए॒क॒धेत्ये॑क - धा । ए॒व । यज॑माने । वी॒र्य॑म् । दु॒धाति॑ । स्तोमे॑न ।
 वै । दे॒वाः । अ॒स्मिन् । लो॒के । आ॒र्ध्व॒वन् । छ॒न्दो॑भिरिति॑ छ॒न्दः - भिः । अ॒मुष्मि॑न् ।
 स्तोम॑स्य । इ॒व । खलु॑ । वै । ए॒तत् । रू॒पम् । यत् । वा॒थ्स॒प्रमि॑ति॒ वाथ्स॑-प्रम् । यत् ।
 वा॒थ्स॒प्रेणे॑ति॒ वाथ्स॑-प्रेण॑ । उ॒प॒तिष्ठ॑त् इत्यु॒प॒तिष्ठ॑ते । 6

TS 5.2.1.7

इ॒मम् । ए॒व । तेन॑ । लो॒कम् । अ॒भीति॑ । ज॒यति॑ । यत् । वि॒ष्णु॒क्रमा॑निति॑ वि॒ष्णु - क्र॒मान् ।
 । क्र॒म॑ते । अ॒मुम् । ए॒व । तैः । लो॒कम् । अ॒भीति॑ । ज॒यति॑ । पू॒र्वेद्युः॑ । प्रेति॑ । क्रा॒मति॑ ।
 । उ॒त्त॒रेद्युः॑ । उ॒पेति॑ । तिष्ठ॑ते । तस्मा॑त् । यो॒गे । अ॒न्यासा॑म् । प्र॒जाना॑मिति॑ प्र - जाना॑म् ।
 मनः॑ । क्षे॒मै । अ॒न्यासा॑म् । तस्मा॑त् । या॒या॒वरः॑ । क्षे॒म्यस्य॑ । ई॒शे । तस्मा॑त् । या॒या॒वरः॑ ।
 । क्षे॒म्यम् । अ॒द्भ्यव॑स्य॒तीत्य॑धि - अव॑स्यति । मु॒ष्टी इति॑ । क॒रोति॑ । वाच॑म् । य॒च्छति॑ ।
 य॒ज्ञस्य॑ । धृ॒त्यै ॥ 7

(सृष्टोऽ - (1) भ्ये - तया - भवति - सद्रत्यु - पतिष्ठते - द्विचत्वारिंशच्च) (A1)

TS 5.2.2.1

अन्नपत् इत्यन्न - पत्ते । अन्नस्य । नः । देहि । इति । आह । अग्निः । वै । अन्नपतिरित्यन्न - पतिः । सः । एव । अस्मै । अन्नम् । प्रेति । यच्छति । अनुमीवस्य । शुष्मिणः । इति । आह । अयक्ष्मस्य । इति । वाव । एतत् । आह । प्रेति । प्रदातारमिति प्र - दातारम् । तारिषः । ऊर्जम् । नः । धेहि । द्विपद इति द्वि - पदे । चतुष्पद इति चतुः - पदे । इति । आह । आशिषमित्या - शिषम् । एव । एताम् । एति । शास्ते । उदिति । उ । त्वा । विश्वे । देवाः । इति । आह । प्राणा इति प्र-अनाः । वै । विश्वे । देवाः । 8

TS 5.2.2.2

प्राणैरिति प्र - अनैः । एव । एनम् । उदिति । यच्छते । अग्ने । भरन्तु । चित्तिभिरिति चित्ति - भिः । इति । आह । यस्मै । एव । एनम् । चित्ताय । उद्यच्छत इत्युत् - यच्छते । तेन । एव । एनम् । समिति । अर्द्धयति । चतसृभिरिति चतसृ - भिः । एति । सादयति । चत्वारि । छन्दांसि । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । एव । अतिच्छन्दसेत्यति - छन्दसा । उत्तमयेत्युत् - तमया । वर्षम् । वै । एषा । छन्दसाम् । यत् । अतिच्छन्दा इत्यति - छन्दाः । वर्षम् । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । सद्धतीति सत् - वृती । भव - ति । सूत्वमिति सत्-त्वम् । एव । एनम् । गमयति । प्रेति । इत् । अग्ने । ज्योतिष्मान् । 9

TS 5.2.2.3

याहि । इति । आह । ज्योतिः । एव । अस्मिन् । दुधाति । तनुवा । वै । एषः । हिनस्ति । यम् । हिनस्ति । मा । हिंसीः । तनुवा । प्रजा इति प्र - जाः । इति । आह । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । एव । एनम् । शमयति । रक्षांसि । वै । एतत् । यज्ञम् । सचन्ते । यत् । अनः । उथ्सर्जतीत्युत्-सर्जति । अक्रन्दत् । इति । अन्विति । आह । रक्षसाम् । अपहत्या इत्यप - हत्यै । अनसा । वहन्ति । अपचितिमित्यप - चितिम् । एव । अस्मिन् । दुधाति

। तस्मात् । अनुस्वी । च । रथी । च । अतिथीनाम् । अपचिततमावित्यपचित - तमौ । 10

TS 5.2.2.4

अपचितिमानित्यपचिति - मान् । भवति । यः । एवम् । वेदं । समिधेति सं - इधौ । अग्निम् । दुवस्यत् । इति । घृतानुषिक्तमिति घृत - अनुषिक्तम् । अवसित् इत्यव - सिते । समिधमिति सं - इधम् । एति । दुधाति । यथा । अतिथये । आगतायेत्या - गताय । सर्पिष्वत् । आतिथ्यम् । क्रियते । तादृक् । एव । तत् । गायत्रिया । ब्राह्मणस्य । गायत्रः । हि । ब्राह्मणः । त्रिष्टुभौ । राजन्यस्य । त्रैष्टुभः । हि । राजन्यः । अप्सिस्वत्यप्-सु । भस्म । प्रेति । वेशयति । अप्सुयोनिरित्यप्सु - योनिः । वै । अग्निः । स्वाम् । एव । एनम् । योनिम् । गमयति । तिसृभिरिति तिसृ-भिः । प्रेति । वेशयति । त्रिवृदिति त्रि - वृत् । वै । 11

TS 5.2.2.5

अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तम् । प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । गमयति । परेति । वै । एषः । अग्निम् । वपति । यः । अप्सिस्वत्यप् - सु । भस्म । प्रवेशयतीति प्र - वेशयति । ज्योतिष्मतीभ्याम् । अवेति । दुधाति । ज्योतिः । एव । अस्मिन् । दुधाति । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । परेति । वै । एषः । प्रजामिति प्र - जाम् । पशून् । वपति । यः । अप्सिस्वत्यप् - सु । भस्म । प्रवेशयतीति प्र - वेशयति । पुनः । ऊर्जा । सह । रय्या । इति । पुनः । उदैतीत्युत् - ऐति । प्रजामिति प्र - जाम् । एव । पशून् । आत्मन् । धत्ते । पुनः । त्वा । आदित्याः । 12

TS 5.2.2.6

रुद्राः । वसवः । समिति । इन्धताम् । इति । आह । एताः । वै । एतम् । देवताः । अग्रे । समिति । ऐन्धत् । तामिः । एव । एनम् । समिति । इन्धे । बोध । सः । बोधि । इति । उपेति । तिष्ठते । बोधयति । एव । एनम् । तस्मात् । सुप्त्वा । प्रजा इति प्र

- जाः । प्रेतिं । बुद्धयन्ते । यथास्थानमिति यथा - स्थानम् । उपेतिं । तिष्ठते । तस्मात् । यथास्थानमिति यथा - स्थानम् । पशवः । पुनः । एत्येत्या - इत्यं । उपेतिं । तिष्ठन्ते ॥ 13

(वै विश्वे देवा - ज्योतिष्मा - नपचिततमौ - त्रिवृद्धा - आदित्या - द्विचत्वारिंशच्च) (A2)

TS 5.2.3.1

यावती । वै । पृथिवी । तस्यै । यमः । आधिपत्यमित्याधि - पत्यम् । परीतिं । इयाय । यः । वै । यमम् । देवयजनमिति देव - यजनम् । अस्याः । अनिर्याच्येत्यनिः - याच्य । अग्निम् । चिनुते । यमायं । एनम् । सः । चिनुते । अपेतिं । इत् । इति । अद्वयवसाय-यतीत्यधि - अवसाययति । यमम् । एव । देवयजनमिति देव-यजनम् । अस्यै । निर्याच्येति निः - याच्यं । आत्मने । अग्निम् । चिनुते । इष्वग्रेणेतीषु - अग्रेण । वै । अस्याः । अनामृतमित्यना - मृतम् । इच्छन्तः । न । अविन्दुन् । ते । देवाः । एतत् । यजुः । अपश्यन् । अपेतिं । इत् । इति । यत् । एतेन । अद्वयवसाययतीत्यधि - अवसाययति । 14

TS 5.2.3.2

अनामृत इत्यना - मृते । एव । अग्निम् । चिनुते । उदितिं । हन्ति । यत् । एव । अस्याः । अमेद्वयम् । तत् । अपेतिं । हन्ति । अपः । अवेतिं । उक्षति । शान्त्यै । सिकताः । नीतिं । वपति । एतत् । वै । अग्नेः । वैश्वानरस्यं । रूपम् । रूपेण । एव । वैश्वानरम् । अवेतिं । रुन्धे । ऊषान् । नीतिं । वपति । पुष्टिः । वै । एषा । प्रजननमिति प्र - जननम् । यत् । ऊषाः । पुष्ट्याम् । एव । प्रजनन इति प्र - जनने । अग्निम् । चिनुते । अथो इति । सज्ज्ञान इति सं - ज्ञाने । एव । सज्ज्ञानमिति सं-ज्ञानम् । हि । एतत् । 15

TS 5.2.3.3

पशूनाम् । यत् । ऊषाः । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । सह । आस्ताम् । ते इति ।

वि॒य॒ती इति॑ वि - य॒ती । अ॒ब्रू॒ताम् । अस्तु॑ । ए॒व । नौ । स॒ह । य॒ज्ञि॒यम् । इति॑ । यत् । अ॒मु॒ष्याः । य॒ज्ञि॒यम् । आसीत् । तत् । अ॒स्याम् । अ॒दु॒धात् । ते । ऊ॒षाः । अ॒भ॒व॒न् । यत् । अ॒स्याः । य॒ज्ञि॒यम् । आसीत् । तत् । अ॒मु॒ष्याम् । अ॒दु॒धात् । तत् । अ॒दः । च॒न्द्रम॑सि । कृ॒ष्णम् । ऊ॒षान् । नि॒व॒प॒न्नि॒ति नि॒व॒प॒न् । अ॒दः । ध्या॒येत् । द्यावा॑पृ॒थि॒व्यो॒रिति॑ द्यावा॑ - पृ॒थि॒व्योः । ए॒व । य॒ज्ञि॒ये । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते । अ॒यम् । सः । अ॒ग्निः । इति॑ । वि॒श्वामि॑त्र॒स्येति॑ वि॒श्व - मि॒त्र॒स्य॒ । 16

TS 5.2.3.4

सू॒क्तमि॑ति॒ सु - उ॒क्तम् । भ॒व॒ति । ए॒तेन॑ । वै । वि॒श्वामि॑त्र॒ इति॑ वि॒श्व - मि॒त्रः । अ॒ग्नेः । प्रि॒यम् । धाम॑ । अ॒वेति॑ । अ॒रु॒न्ध॒ । अ॒ग्नेः । ए॒व । ए॒तेन॑ । प्रि॒यम् । धाम॑ । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः । वै । दे॒वाः । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सु॒वः - गम् । लो॒कम् । आ॒य॒न् । च॒त॑स्रः । प्रा॒चीः । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति । च॒त्वा॒रि॑ । छ॒न्दा॑सि । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः । ए॒व । तत् । य॒ज॑मानः । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सु॒वः - गम् । लो॒कम् । ए॒ति॒ । तेषा॑म् । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सु॒वः - गम् । लो॒कम् । य॒ताम् । दि॒शः । स॒मि॒ति॒ । अ॒व्ली॒यन्त॒ । ते । द्वे इति॑ । पु॒रस्ता॑त् । स॒मीची॑ इति॑ । उ॒पेति॑ । अ॒द॒ध॒त् । द्वे इति॑ । 17

TS 5.2.3.5

प॒श्चात् । स॒मीची॑ इति॑ । ताभिः॑ । वै । ते । दि॒शः । अ॒दृ॒ह॒न् । यत् । द्वे इति॑ । पु॒रस्ता॑त् । स॒मीची॑ इति॑ । उ॒प॒द॒धा॒तीत्यु॑प - द॒धा॒ति । द्वे इति॑ । प॒श्चात् । स॒मीची॑ इति॑ । दि॒शाम् । वि॒धृ॒त्या इति॑ वि॒धृ॒त्यै । अथो॑ इति॑ । प॒श॒वः । वै । छ॒न्दा॑सि । प॒शून् । ए॒व । अ॒स्मै । स॒मीचः॑ । दु॒धा॒ति । अ॒ष्टौ । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति । अ॒ष्टाक्ष॑रेत्य॒ष्टा-अ॒क्षरा॑ । गा॒य॒त्री । गा॒य॒त्रः । अ॒ग्निः । या॒वान् । ए॒व । अ॒ग्निः । तम् । चि॒नु॒ते । अ॒ष्टौ । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति । अ॒ष्टाक्ष॑रेत्य॒ष्टा-अ॒क्षरा॑ । गा॒य॒त्री । गा॒य॒त्री । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सु॒वः - गम् । लो॒कम् । अ॒ञ्ज॑सा । वे॒द॒ । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । 18

TS 5.2.3.6

प्रज्ञा॑त्या इति प्र - ज्ञा॒त्यै । त्रयो॑दशेति त्रयः - दश । लो॒क॒पृ॒णा इति लोकं - पृ॒णाः । उपेति॑
 । दुधा॑ति । एक॑वि॒शति॑रित्येकं - वि॒शतिः । समि॑ति । प॒द्यन्ते । प्र॒ति॒ष्ठेति॑ प्रति - स्था ।
 वै । एक॑वि॒श इत्येक - वि॒शः । प्र॒ति॒ष्ठेति॑ प्रति - स्था । गार्॒ह॒प॒त्य इति गार्॒ह - प॒त्यः
 । एक॑वि॒शस्ये॑त्येक - वि॒शस्य॑ । ए॒व । प्र॒ति॒ष्ठामि॑ति प्रति-स्थाम् । गार्॒ह॒प॒त्यमि॑ति गार्॒ह -
 प॒त्यम् । अनु॑ । प्रती॑ति । तिष्ठ॑ति । प्रती॑ति । अ॒ग्निम् । चि॒क्या॒नः । तिष्ठ॑ति । यः । ए॒वम्
 । वेद॑ । पञ्च॑चि॒तीक॑मिति पञ्च-चि॒तीक॑म् । चि॒न्वी॒त । प्र॒थ॒मम् । चि॒न्वा॒नः । पा॒ङ्कः । य॒ज्ञः
 । पा॒ङ्कः । प॒शवः॑ । य॒ज्ञम् । ए॒व । प॒शून् । अवे॑ति । रु॒न्धे । त्रि॒चि॒तीक॑मिति त्रि - चि॒ती॒क॑म् ।
 चि॒न्वी॒त । द्वि॒तीय॑म् । चि॒न्वा॒नः । त्रयः॑ । इ॒मे । लो॒काः । ए॒षु । ए॒व । लो॒केषु॑ । 19

TS 5.2.3.7

प्रती॑ति । तिष्ठ॑ति । एक॑चि॒तीक॑मित्येकं - चि॒तीक॑म् । चि॒न्वी॒त । तृ॒तीय॑म् । चि॒न्वा॒नः ।
 एक॑धे॒त्येक - धा । वै । सु॒व॒र्ग इति॑ सुवः - गः । लो॒कः । एक॑वृ॒तेत्येक - वृ॒ता । ए॒व
 । सु॒व॒र्गमि॑ति सुवः - गम् । लो॒कम् । ए॒ति । पु॒री॒षेण॑ । अ॒भीति॑ । ऊ॒ह॒ति । तस्मा॑त् ।
 मा॒सेन॑ । अ॒स्थि॑ । छ॒न्नम् । न । दु॒श्च॒र्म॑ति॑ दुः - च॒र्मा । भ॒व॒ति । यः । ए॒वम् । वेद॑ ।
 पञ्च॑ । चि॒तयः॑ । भ॒व॒न्ति । पञ्च॑भि॒रिति॑ पञ्च - भिः । पु॒री॒षैः । अ॒भीति॑ । ऊ॒ह॒ति । दश॑
 । समि॑ति । प॒द्यन्ते । दशा॑क्ष॒रेति॑ दश - अ॒क्षरा॑ । वि॒राडि॑ति वि-राट् । अ॒न्नम् । वि॒राडि॑-
 ति वि - राट् । वि॒राजी॑ति वि - राजि॑ । ए॒व । अ॒न्नाद्य॑ इत्य॑न्न - अद्यै॑ । प्रती॑ति । तिष्ठ॑ति ॥ 20

(अ॒ध्यव॑सा॒यय॑ति - ह्ये॑त - द्वि॒श्वामि॑त्रस्या - दध॑त॒ द्वे - लो॒कस्य॑ - लो॒केषु॑ -स॒प्तच॑त्वारि॒ंशच्च॑)
 (A3)

TS 5.2.4.1

वीतिं । वै । एतौ । द्विषाते इति । यः । च । पुरा । अग्निः । यः । च । उखायाम् ।
 । समितिं । इतम् । इति । चतसृभिरिति चतसृ-भिः । सम् । नीतिं । वृप्ति । चत्वारिं ।
 छन्दांसि । छन्दांसि । खलु । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । प्रियया । एव । एनौ ।
 तनुवा । समितिं । शास्ति । समितिं । इतम् । इति । आह । तस्मात् । ब्रह्मणा । क्षत्रम् ।
 । समितिं । एति । यत् । सन्युप्येति सं - न्युप्यं । विहरतीति वि - हरति । तस्मात् ।
 ब्रह्मणा । क्षत्रम् । वीतिं । एति । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । 21

TS 5.2.4.2

वै । एतम् । दीक्षयन्ति । सः । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । एव । विमुच्य इति वि - मुच्यः ।
 माता । इव । पुत्रम् । पृथिवी । पुरीष्यम् । इति । आह । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । एव ।
 एनम् । दीक्षयित्वा । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । वीतिं । मुञ्चति । वैश्वानर्या । शिष्यम् । एति ।
 दत्ते । स्वदयति । एव । एनत् । नैरुऋतीरिति नैः-ऋतीः । कृष्णाः । तिस्रः । तुषपक्वा
 इति तुष - पक्वाः । भवन्ति । निरुऋत्या इति निः - ऋत्यै । वै । एतत् । भागधेयमिति
 भाग - धेयम् । यत् । तुषाः । निरुऋत्या इति निः-ऋत्यै । रूपम् । कृष्णम् । रूपेण ।
 एव । निरुऋतिमिति निः - ऋतिम् । निरवदयत् इति निः - अवदयते । इमाम् । दिशम् ।
 यन्ति । एषा । 22

TS 5.2.4.3

वै । निरुऋत्या इति निः - ऋत्यै । दिक् । स्वायाम् । एव । दिशि । निरुऋतिमिति निः -
 ऋतिम् । निरवदयत् इति निः - अवदयते । स्वकृत इति स्व - कृते । इरिणे । उपेति । दुधाति
 । प्रदुर इति प्र - दुरे । वा । एतत् । वै । निरुऋत्या इति निः - ऋत्याः । आयतनमित्या -
 यतनम् । स्वे । एव । आयतन इत्या - यतने । निरुऋतिमिति निः - ऋतिम् । निरवदयत् इति
 निः - अवदयते । शिष्यम् । अभि । उपेति । दुधाति । नैरुऋत इति नैः - ऋतः । वै । पाशः
 । साक्षादिति स - अक्षात् । एव । एनम् । निरुऋतिपाशादिति निरुऋति - पाशात् । मुञ्चति ।
 तिस्रः । उपेति । दुधाति । त्रेधाविहित इति त्रेधा - विहितः । वै । पुरुषः । यावान् । एव ।

पुरुषः । तस्मात् । निरुऋतिमिति निः - ऋतिम् । अवेति । यजते । पराचीः । उपेति । 23

TS 5.2.4.4

दधाति । पराचीम् । एव । अस्मात् । निरुऋतिमिति निः - ऋतिम् । प्रेति । नुदते । अप्रती-
क्षमित्यप्रति - ईक्षम् । एति । यन्ति । निरुऋत्या इति निः - ऋत्याः । अन्तरहित्या इत्यन्तः
- हित्यै । मार्जयित्वा । उपेति । तिष्ठन्ते । मेद्व्यत्वायेति मेद्व्य - त्वायं । गारुहपत्यमिति
गारुह - पत्यम् । उपेति । तिष्ठन्ते । निरुऋतिलोक इति निरुऋति - लोके । एव । चरित्वा
। पूताः । देवलोकमिति देव - लोकम् । उपावर्तन्त इत्युप - आवर्तन्ते । एकया । उपेति ।
तिष्ठन्ते । एकधेत्येक - धा । एव । यजमाने । वीर्यम् । दधति । निवेशान् इति नि-वेशनः ।
सङ्गमन् इति सं- गमनः । वसूनाम् । इति । आह । प्रजेति प्र - जा । वै । पशवः । व-
सु । प्रजयेति प्र - जया । एव । एनम् । पशुभिरिति पशु - भिः । समिति । अर्धयन्ति ॥ 24

(ऋतुभिः - रेषा- पराचीरुपा - षाचत्वारिंशच्च) (A4)

TS 5.2.5.1

पुरुषमात्रेणेति पुरुष - मात्रेण । वीति । मिमीते । यज्ञेन । वै । पुरुषः । सम्मित इति सं
- मितः । यज्ञपुरुषेति यज्ञ-पुरुषा । एव । एनम् । वीति । मिमीते । यावान् । पुरुषः ।
ऊर्ध्वबाहुरित्युर्ध्व-बाहुः । तावान् । भवति । एतावत् । वै । पुरुषे । वीर्यम् । वीर्येण ।
एव । एनम् । वीति । मिमीते । पक्षी । भवति । न । हि । अपक्षः । पतितुम् । अरुहति
। अरुत्तिना । पक्षौ । द्राघीयांसौ । भवतः । तस्मात् । पक्षप्रवयासीति पक्ष - प्रवयांसि
। वयांसि । व्याममात्राविति व्याम - मात्रौ । पक्षौ । च । पुच्छम् । च । भवति । एतावत्
। वै । पुरुषे । वीर्यम् । 25

TS 5.2.5.2

वीर्यसम्मि॒तु इति॑ वी॒र्य - सम्मि॒तुः । वेणु॑ना । वी॒तिं । मि॒मी॒ते । आ॒ग्ने॒यः । वै । वेणुः॑ ।
 स॒यो॒नि॒त्वा॒येति॑ स॒यो॒नि - त्वा॒यं । यजु॑षा । यु॒न॒क्ति । यजु॑षा । कृ॒ष॒ति । व्यावृ॑त्त्या इति॑ वि -
 आवृ॑त्त्यै । ष॒ड्वे॒नेति॑ षट् - ग॒वे॒नं । कृ॒ष॒ति । षट् । वै । ऋ॒त॒वः । ऋ॒तु॒भि॒रि॒त्यु॒तु - भिः ।
 ए॒व । ए॒न॒म् । कृ॒ष॒ति । यत् । द्वा॒द॒श॒ग॒वे॒नेति॑ द्वा॒द॒श - ग॒वे॒नं । स॒व॒त्स॒रे॒णेति॑ सं - व॒त्स॒रे॒णं
 । ए॒व । इ॒य॒म् । वै । अ॒ग्नेः । अ॒ति॒दा॒हा॒दि॒त्यं॒ति - दा॒हात् । अ॒भि॒भे॒त् । सा । ए॒तत् ।
 द्वि॒गु॒ण॒मि॒तिं द्वि - गु॒ण॒म् । अ॒प॒श्य॒त् । कृ॒ष्ट॒म् । च॒ । अ॒कृ॒ष्ट॒म् । च॒ । ततः॑ । वै । इ॒माम्
 । न । अ॒ती॒तिं । अ॒दु॒ह॒त् । यत् । कृ॒ष्ट॒म् । च॒ । अ॒कृ॒ष्ट॒म् । च॒ । 26

TS 5.2.5.3

भ॒व॒न्ति । अ॒स्याः । अ॒न॒ति॒दा॒हा॒ये॒त्य॒न॒ति - दा॒हा॒य॒ । द्वि॒गु॒ण॒मि॒तिं द्वि - गु॒ण॒म् । तु । वै
 । अ॒ग्नि॒म् । उ॒द्य॑न्तु॒मि॒त्यु॒त॒य॒न्तु॒म् । अ॒रू॒ह॒ति । इति॑ । आ॒हुः । यत् । कृ॒ष्ट॒म् । च॒ ।
 अ॒कृ॒ष्ट॒म् । च॒ । भ॒व॒न्ति । अ॒ग्नेः । उ॒द्य॑त्या इ॒त्यु॒त॒य॒त्यै । ए॒ता॒व॒न्तः । वै । प॒श॒वः
 । द्वि॒पा॒दु इति॑ द्वि - पा॒दः । च॒ । च॒तु॑ष्पा॒दु इति॑ च॒तुः - पा॒दुः । च॒ । ता॒न् । यत् ।
 प्रा॒चः । उ॒त्सृ॑जे॒दि॒त्यु॒त॒ - सृ॒जे॒त् । रु॒द्रा॒यं । अ॒पी॒तिं । दु॒ह॒या॒त् । यत् । द॒क्षि॒णा । पि॒तृ॒-
 भ्य॒ इति॑ पि॒तृ - भ्यः । नी॒तिं । ध्रु॒वे॒त् । यत् । प्र॒ती॒चः । र॒क्षा॑ंसि । ह॒न्युः । उ॒दी॒चः
 । उ॒दि॒तिं । सृ॒ज॒ति । ए॒षा । वै । दे॒व॒म॒नु॒ष्या॒णा॒मि॒तिं दे॒व - म॒नु॒ष्या॒णा॒म् । शा॒न्ता । दिक् । 27

TS 5.2.5.4

ता॒म् । ए॒व । ए॒ना॒न् । अ॒नु॑ । उ॒दि॒तिं । सृ॒ज॒ति । अ॒थो॒ इति॑ । ख॒लु॑ । इ॒माम् । दि॒श॑म् ।
 उ॒दि॒तिं । सृ॒ज॒ति । अ॒सौ । वै । आ॒दि॒त्यः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । प्रा॒ण॒मि॒तिं प्र - अ॒न॒म्
 । ए॒व । ए॒ना॒न् । अ॒नु॑ । उ॒दि॒तिं । सृ॒ज॒ति । द॒क्षि॒णा । प॒र्या॒व॒र्त॒न्त॒ इति॑ परि - आ॒व॒र्त॒न्ते ।
 स्व॒म् । ए॒व । वी॒र्य॑म् । अ॒न्वि॒तिं । प॒र्या॒व॒र्त॒न्त॒ इति॑ परि - आ॒व॒र्त॒न्ते । तस्मा॑त् । द॒क्षि॒णः ।
 अ॒र्धः । आ॒त्म॒नः । वी॒र्या॑व॒त्त॒र॒ इति॑ वी॒र्या॑व॒त् - त॒रः । अ॒थो॒ इति॑ । आ॒दि॒त्य॒स्य॑ । ए॒व ।
 आ॒वृ॒त॒मि॒त्या॑ - वृ॒त॑म् । अ॒न्वि॒तिं । प॒र्या॒व॒र्त॒न्त॒ इति॑ परि-आ॒व॒र्त॒न्ते । तस्मा॑त् । प॒रा॑ञ्चः । प॒श॒वः

। वीतिं । तिष्ठन्ते । प्रत्यञ्चः । एति । वर्तन्ते । तिस्रस्तिस्त्र इति तिस्रः - तिस्रः । सीताः । 28

TS 5.2.5.5

कृषति । त्रिवृतमिति त्रि - वृतम् । एव । यज्ञमुख इति यज्ञ-मुखे । वीतिं । यातयति । ओषधीः । वपति । ब्रह्मणा । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । अर्के । अर्कः । चीयते । चतुर्दशभिरिति चतुर्दश - भिः । वपति । सप्त । ग्राम्याः । ओषधयः । सप्त । आरण्याः । उभयीषाम् । अवरुद्ध्या इत्यव - रुद्ध्यै । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य - अन्नस्य । वपति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य-अन्नस्य । अवरुद्ध्या इत्यव-रुद्ध्यै । कृष्टे । वपति । कृष्टे । हि । ओषधयः । प्रतितिष्ठन्तीति प्रति-तिष्ठन्ति । अनुसीतमित्यनु - सीतम् । वपति । प्रजात्या इति प्र - जात्यै । द्वादशस्विति द्वादश - सु । सीतासु । वपति । द्वादश । मासाः । सवत्सर इति सं - वत्सरः । सव-त्सरेणेति सं - वत्सरेण । एव । अस्मै । अन्नम् । पचति । यत् । अग्निचिदित्याग्नि - चित् । 29

TS 5.2.5.6

अनवरुद्धस्येत्यनव-रुद्धस्य । अश्रीयात् । अवरुद्धेनेत्यव - रुद्धेन । वीतिं । ऋद्धयेत् । ये । वनस्पतीनाम् । फलग्रहय इति फल-ग्रहयः । तान् । इद्धमे । अपि । प्रेति । उक्षेत् । अनवरुद्धस्येत्यनव-रुद्धस्य । अवरुद्ध्या इत्यव - रुद्ध्यै । दिग्भ्य इति दिक् - भ्यः । लोष्टान् । समिति । अस्यति । दिशाम् । एव । वीर्यम् । अवरुद्धयेत्यव-रुद्धयं । दिशाम् । वीर्यै । अग्निम् । चिनुते । यम् । द्विष्यात् । यत्र । सः । स्यात् । तस्यै । दिशः । लोष्टम् । एति । हरेत् । इषम् । ऊर्जम् । अहम् । इतः । एति । ददे । इति । इषम् । एव । ऊर्जम् । तस्यै । दिशः । अवेति () । रुन्धे । क्षोधुकः । भवति । यः । तस्याम् । दिशि । भवति । उत्तरवेदिमित्युत्तर - वेदिम् । उपेति । वपति । उत्तरवेद्यामित्युत्तर - वेद्याम् । हि । अग्निः । चीयते । अथो इति । पशवः । वै । उत्तरवेदिरित्युत्तर - वेदिः । पशून् । एव । अवे-ति । रुन्धे । अथो इति । यज्ञपुरुष इति यज्ञ - पुरुषः । अनन्तरित्या इत्यनन्तः - इत्यै ॥ 30

(च भवत्येतावद्वै पुरुषे वीर्यं - यत्कृष्टञ्चाऽकृष्टञ्च - दिख्- सीतां - अग्निचि - दव - पञ्चविंशतिश्च) (A5)

TS 5.2.6.1

अग्ने॑ । तव॑ । श्रवः॑ । वयः॑ । इति॑ । सिकंताः॑ । नीति॑ । वप॑ति । एतत् । वै । अग्नेः॑ । वैश्वान॑रस्य॑ । सूक्तमिति॑ सु - उक्तम् । सूक्तेनेति॑ सु - उक्तेन॑ । एव । वैश्वान॑रम् । अवेति॑ । रुन्धे॑ । षड्भिरिति॑ षट् - भिः । नीति॑ । वप॑ति । षट् । वै । ऋतवः॑ । सुव॑त्सुर इति॑ सं - वत्सुरः । सुव॑त्सुर इति॑ सं - वत्सुरः । अग्निः॑ । वैश्वान॑रः । साक्षा॑दिति॑ स - अक्षात् । एव । वैश्वान॑रम् । अवेति॑ । रुन्धे॑ । समु॑द्रम् । वै । नाम॑ । एतत् । छन्दः॑ । समु॑द्रम् । अन्विति॑ । प्रजा॑ इति॑ प्र - जाः । प्रेति॑ । जाय॑न्ते । यत् । एतेन॑ । सिकंताः॑ । निव॑पतीति॑ नि - वप॑ति । प्रजा॑नामिति॑ प्र - जाना॑म् । प्रज॑ननायेति॑ प्र - जन॑नाय । इन्द्रः॑ । 31

TS 5.2.6.2

वृत्रा॑य । वज्र॑म् । प्रेति॑ । अ॒ह॒र॒त् । सः । त्रे॒धा । वी॒ति॑ । अ॒भ॒व॒त् । स्फ्यः॑ । तृतीय॑म् । रथः॑ । तृतीय॑म् । यूपः॑ । तृतीय॑म् । ये । अ॒न्त॒श्श॒रा इत्य॑न्तः-श॒राः । अशी॑र्यन्त । ताः । शर्कराः॑ । अ॒भ॒व॒न् । तत् । शर्करा॑णाम् । शर्कर॑त्वमिति॑ शर्कर - त्वम् । वज्रः॑ । वै । शर्कराः॑ । प॒शुः । अ॒ग्निः । यत् । शर्करा॑भिः । अ॒ग्निम् । परि॑मिनोतीति॑ परि - मिनो॑ति । वज्रे॑ण । एव । अ॒स्मै । प॒शून् । परी॑ति । गृ॒ह्णा॒ति । तस्मा॑त् । वज्रे॑ण । प॒शवः॑ । परि॑गृहीता इति॑ परि - गृही॑ताः । तस्मा॑त् । स्थे॒यान् । अस्थे॑यसः । न । उपे॑ति । ह॒र॒ते । त्रि॒स॒प्ताभि॑रिति॑ त्रि - स॒प्ताभिः॑ । प॒शुका॑मस्येति॑ प॒शु - का॑मस्य । 32

TS 5.2.6.3

परी॑ति । मि॒नु॒यात् । स॒प्त । वै । शी॒रू॒ष॒ण्याः । प्रा॒णा इति॑ प्र-अ॒नाः । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । प॒शवः॑ । प्रा॒णैरिति॑ प्र - अ॒नैः । एव । अ॒स्मै । प॒शून् । अवेति॑ । रुन्धे॑ । त्रि॒ण॒वाभि॑रिति॑

त्रि - न॒वाभिः । भ्रातृ॑व्यवत् इति॑ भ्रातृ॑व्य - व॒त्तः । त्रि॑वृ॒तमि॑तिं त्रि - वृ॒तम् । ए॒व । वज्र॑म् ।
 । स॒भृत्ये॑तिं सं - भृ॒त्यं । भ्रातृ॑व्याय । प्रेतिं । ह॒रति॑ । स्तृ॒त्यै । अप॑रिमिताभिरित्यप॑रि -
 मि॒ताभिः । परी॑तिं । मि॒नुया॑त् । अप॑रिमितस्येत्यप॑रि - मि॒तस्य॑ । अव॑रुद्ध्या इत्यव॑रुद्ध्यै ।
 यम् । का॒मये॑त् । अ॒पशुः । स्या॑त् । इति॑ । अप॑रिमित्येत्यप॑रि - मि॒त्य॑ । तस्य॑ । शर्कराः
 । सिक॑ताः । वी॒तिं । ऊ॒हेत् । अप॑रिगृहीत् इत्यप॑रि - गृ॒हीते॑ । ए॒व । अ॒स्य॑ । वि॒षूची॑नम् ।
 रेतः॑ । परे॑तिं । सि॒ञ्चति॑ । अ॒पशुः । ए॒व । भ॒वति॑ । 33

TS 5.2.6.4

यम् । का॒मये॑त् । प॒शुमा॑नि॒तिं प॒शु - मा॑न् । स्या॑त् । इति॑ । प॒रिमि॑त्येतिं परि॒-मि॒त्यं । तस्य॑
 । शर्कराः । सिक॑ताः । वी॒तिं । ऊ॒हेत् । परि॑गृहीत् इति॑ परि - गृ॒हीते॑ । ए॒व । अ॒स्मै ।
 स॒मीची॑नम् । रेतः॑ । सि॒ञ्चति॑ । प॒शुमा॑नि॒तिं प॒शु-मा॑न् । ए॒व । भ॒वति॑ । सौ॒म्या । वी॒तिं ।
 ऊ॒हति॑ । सोमः॑ । वै । रे॒तो॒धा इति॑ रेतः - धाः । रेतः॑ । ए॒व । तत् । दु॒धाति॑ । गा॒यत्रि॑या
 । ब्रा॒ह्मण॑स्य॑ । गा॒यत्रः॑ । हि । ब्रा॒ह्मणः॑ । त्रि॒ष्टुभा॑ । रा॒ज॒न्य॑स्य॑ । त्रै॒ष्टुभः॑ । हि । रा॒ज॒न्यः॑
 । श॒युमि॑तिं शं - युम् । बा॒र॒ह॒स्प॒त्यम् । मे॒धः । न । उपे॑तिं । अ॒नु॒म॒त् । सः । अ॒ग्निम् ।
 प्रेतिं । अ॒वि॒शत् । 34

TS 5.2.6.5

सः । अ॒ग्नेः । कृ॒ष्णः । रू॒पम् । कृ॒त्वा । उ॒दि॒तिं । आ॒य॒त् । सः । अ॒श्वम् । प्रेतिं ।
 अ॒वि॒शत् । सः । अ॒श्व॑स्य॑ । अ॒वा॒न्त॒र॒श॒फ इत्य॑वान्तर - श॒फः । अ॒भ॒वत् । यत् । अ॒श्वम् ।
 आ॒क्र॒म॒य॒ती॒त्याँ - क्र॒म॒य॑ति । यः । ए॒व । मे॒धः । अ॒श्वम् । प्रेतिं । अ॒वि॒शत् । तम् । ए॒व ।
 अ॒वे॒तिं । रु॒न्धे । प्र॒जाप॑ति॒नेति॑ प्र॒जा - प॒ति॒ना । अ॒ग्निः । चे॒त॒व्यः । इति॑ । आ॒हुः । प्रा॒जाप॑त्य
 इति॑ प्रा॒जा - प॒त्यः । अ॒श्वः । यत् । अ॒श्वम् । आ॒क्र॒म॒य॒ती॒त्याँ-क्र॒म॒य॑ति । प्र॒जाप॑ति॒नेति॑ प्र॒जा -
 प॒ति॒ना । ए॒व । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ । पु॒ष्क॒र॒प॒र्णमि॑तिं पु॒ष्क॒र - प॒र्णम् । उपे॑तिं । दु॒धाति॑ । यो॒निः
 । वै । अ॒ग्नेः । पु॒ष्क॒र॒प॒र्णमि॑तिं पु॒ष्क॒र - प॒र्णम् । स॒यो॒नि॒मि॒ति स॒-यो॒नि॒म् () । ए॒व । अ॒ग्निम्

। चिनुते । अपाम् । पृष्ठम् । असि । इति । उपेति । दुधाति । अपाम् । वै । एतत् । पृ-
ष्ठम् । यत् । पुष्करपर्णमिति पुष्कर - पर्णम् । रूपेण । एव । एतत् । उपेति । दुधाति ॥ 35

(इन्द्रः - पशुकामस्य - भवत्य - विश्व - सयोनिं - विश्वतिश्च) (A6)

TS 5.2.7.1

ब्रह्म । जज्ञानम् । इति । रुक्मम् । उपेति । दुधाति । ब्रह्ममुखा इति ब्रह्म - मुखाः । वै ।
प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजा इति प्र - जाः । असृजत् । ब्रह्ममुखा इति ब्रह्म - मुखाः । एव
। तत् । प्रजा इति प्र - जाः । यजमानः । सृजते । ब्रह्म । जज्ञानम् । इति । आह । तस्मात्
। ब्राह्मणः । मुख्यः । मुख्यः । भवति । यः । एवम् । वेद । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः
। वदन्ति । न । पृथिव्याम् । न । अन्तरिक्षे । न । दिवि । अग्निः । चेतव्यः । इति । यत् ।
पृथिव्याम् । चिन्वीत । पृथिवीम् । शुचा । अर्पयेत् । न । ओषधयः । न । वनस्पतयः । 36

TS 5.2.7.2

प्रेति । जायेरन् । यत् । अन्तरिक्षे । चिन्वीत । अन्तरिक्षम् । शुचा । अर्पयेत् । न ।
वयांसि । प्रेति । जायेरन् । यत् । दिवि । चिन्वीत । दिवम् । शुचा । अर्पयेत् । न
। पर्जन्यः । वरुषेत् । रुक्मम् । उपेति । दुधाति । अमृतम् । वै । हिरण्यम् । अमृतम्
। एव । अग्निम् । चिनुते । प्रजात्या इति प्र - जात्यै । हिरण्यम् । पुरुषम् । उपेति ।
दुधाति । यजमानलोकस्येति यजमान - लोकस्य । विधृत्या इति वि-धृत्यै । यत् । इष्टकायाः
। आतृणमित्या-तृणम् । अनुपदुह्यादित्यनु - उपदुह्यात् । पशूनाम् । च । यजमानस्य ।
च । प्राणमिति प्र - अनम् । अपीति । दुह्यात् । दुक्षिणतः । 37

TS 5.2.7.3

प्राञ्चम् । उपेति । दुधाति । दाधार । यजमानलोकमिति यजमान - लोकम् । न । पशूनाम्

। च॒ । यज॑मानस्य । च॒ । प्रा॒णमि॑तिं प्र - अ॒नम् । अपी॑ति । दु॒धाति॑ । अथो॒ इति॑ ।
खलु॑ । इष्ट॑कायाः । आतृ॑ण्णमि॒त्या - तृ॒ण्णम् । अनु॑ । उपेति॑ । दु॒धाति॑ । प्रा॒णाना॑मि॒तिं प्र
- अ॒नाना॑म् । उ॒थ्सृ॑ष्ट्या इत्युत् - सृ॒ष्ट्यै । द्र॒प्सः । च॒स्क॒न्द॒ । इति॑ । अ॒भीति॑ । मृ॒शति॑ ।
होत्रा॑सु । ए॒व । ए॒नम् । प्रती॑ति । स्था॒पय॑ति । सु॒चौ । उपेति॑ । दु॒धाति॑ । आ॒ज्यस्य॑ ।
पूर्णा॑म् । का॒र्ष्म॒र्यमयी॑मि॒तिं का॒र्ष्म॒र्य - मयी॑म् । दु॒द्धः । पूर्णा॑म् । औ॒दु॒ब॒रीम् । इ॒यम् । वै
। का॒र्ष्म॒र्यमयी॑मि॒तिं का॒र्ष्म॒र्य - मयी॑ । अ॒सौ । औ॒दु॒ब॒री । इ॒मे इति॑ । ए॒व । उपेति॑ । ध॒त्ते । 38

TS 5.2.7.4

तू॒ष्णीम् । उपेति॑ । दु॒धाति॑ । न । हि । इ॒मे इति॑ । यजु॑षा । आ॒प्तुम् । अ॒र॒हति॑ । दक्षि॑णाम् ।
का॒र्ष्म॒र्यमयी॑मि॒तिं का॒र्ष्म॒र्य - मयी॑म् । उत्त॑रा॒मित्यु॑त् - त॒राम् । औ॒दु॒ब॒रीम् । तस्मा॑त् । अ॒स्याः ।
अ॒सौ । उत्त॑रेत्युत् - त॒राम् । आ॒ज्यस्य॑ । पूर्णा॑म् । का॒र्ष्म॒र्यमयी॑मि॒तिं का॒र्ष्म॒र्य - मयी॑म् । व॒ज्रः ।
वै । आ॒ज्यम् । व॒ज्रः । का॒र्ष्म॒र्यः । व॒ज्रेण॑ । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । दक्षि॑णतः । रक्षा॑सि । अपेति॑
। ह॒न्ति । दु॒द्धः । पूर्णा॑म् । औ॒दु॒ब॒रीम् । प॒शवः॑ । वै । दधि॑ । ऊ॒र्क् । उ॒दु॒ब॒रः । प॒शु-
षु॑ । ए॒व । ऊ॒र्जम् । दु॒धाति॑ । पूर्णे॑ इति॑ । उपेति॑ । दु॒धाति॑ । पूर्णे॑ इति॑ । ए॒व । ए॒नम् । 39

TS 5.2.7.5

अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । उपेति॑ । ति॒ष्ठेते॑ इति॑ । वि॒राजी॑ति वि - राजि॑ । अ॒ग्निः । चे॒त॒व्यः ।
इति॑ । आ॒हुः । सु॒क् । वै । वि॒राडिति॑ वि-राट् । यत् । सु॒चौ । उ॒प॒द॒धाती॑त्यु॒प - द॒धाति॑ ।
वि॒राजी॑ति वि - राजि॑ । ए॒व । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ । य॒ज्ञ॒मुखे॑ य॒ज्ञ॒मुख॑ इति॑ य॒ज्ञ॒मुखे॑-य॒ज्ञ॒मुखे॑ ।
वै । क्रि॒यमा॑णे । य॒ज्ञम् । रक्षा॑सि । जि॒घा॒स॒न्ति । य॒ज्ञ॒मुखमि॑ति॒ यज्ञ॑ - मुखम् । रु॒क्मः
। यत् । रु॒क्मम् । व्या॒घार॑य॒तीति॑ वि - आ॒घार॑यति । य॒ज्ञ॒मुखा॑दि॒ति॒ यज्ञ॑ - मु॒खात् । ए॒व ।
रक्षा॑सि । अपेति॑ । ह॒न्ति । प॒ञ्चभि॑रिति॑ प॒ञ्च - भिः । व्या॒घार॑य॒तीति॑ वि - आ॒घार॑यति ।
पा॒ङ्कः । य॒ज्ञः । या॒वान् । ए॒व । य॒ज्ञः । तस्मा॑त् । रक्षा॑सि । अपेति॑ । ह॒न्ति । अ॒क्ष॒ण॒या
। व्या॒घार॑य॒तीति॑ वि - आ॒घार॑यति । तस्मा॑त् । अ॒क्ष॒ण॒या () । प॒शवः॑ । अ॒ङ्गानि॑ । प्रेति॑ ।

हरन्ति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै ॥ 40

(वनस्पतयो- दक्षिणतो- धत्त- एनं- तस्मां दक्षणा-पञ्च च) (A7)

TS 5.2.8.1

स्वयमातृणामिति स्वयं - आतृणाम् । उपेति । दुधाति । इयम् । वै । स्वयमातृणोति
स्वयं-आतृणा । इमाम् । एव । उपेति । धत्ते । अश्वम् । उपेति । ग्रापयति । प्राण-
मिति प्र-अनम् । एव । अस्याम् । दुधाति । अथो इति । प्राजापत्य इति प्रजा - पत्यः
। वै । अश्वः । प्रजापतिनेति प्रजा - पतिना । एव । अग्निम् । चिनुते । प्रथमा । इ-
ष्टका । उपधीयमानेत्युप-धीयमाना । पशूनाम् । च । यजमानस्य । च । प्राणमिति प्र -
अनम् । अपीति । दुधाति । स्वयमातृणोति स्वयं - आतृणा । भवति । प्राणानामिति प्र -
अनानाम् । उध्मृष्ट्या इत्युत् - सृष्ट्यै । अथो इति । सुवर्गस्येति सुवः-गस्य । लोकस्य ।
अनुख्यात्या इत्यनु - ख्यात्यै । अग्नौ । अग्निः । चेतव्यः । इति । आहुः । एषः । वै । 41

TS 5.2.8.2

अग्निः । वैश्वानरः । यत् । ब्राह्मणः । तस्मै । प्रथमाम् । इष्टकाम् । यजुष्कृतमिति यजुः
- कृतम् । प्रेति । यच्छेत् । ताम् । ब्राह्मणः । च । उपेति । दुद्ध्याताम् । अग्नौ । एव
। तत् । अग्निम् । चिनुते । ईश्वरः । वै । एषः । आर्तिम् । आर्तोरित्या-अर्तोः । यः ।
अविद्वान् । इष्टकाम् । उपदुधातीत्युप - दधाति । त्रीन् । वरान् । दुद्यात् । त्रयः । वै । प्राणा
इति प्र - अनाः । प्राणानामिति प्र - अनानाम् । स्पृत्यै । द्वौ । एव । देयौ । द्वौ । हि ।
प्राणाविति प्र - अनौ । एकः । एव । देयः । एकः । हि । प्राण इति प्र - अनः । पशुः । 42

TS 5.2.8.3

वै । एषः । यत् । अग्निः । न । खलु । वै । पशवः । आयवसे । रमन्ते । दूर्वे-

ष्टकामिति॑ दूर्वा - इष्टकाम् । उपेति॑ । दधाति॑ । पशूनाम् । धृत्यै॑ । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या॑
इति॑ प्रति - स्थित्यै॑ । काण्डा॑त्काण्डादिति॑ काण्डात् - काण्डात् । प्ररोह॑न्तीति॑ प्र-रोह॑न्ती ।
इति॑ । आह॑ । काण्डेन॑काण्डेनेति॑ काण्डेन - काण्डेन॑ । हि । एषा । प्रतितिष्ठ॑तीति॑ प्रति -
तिष्ठ॑ति । एवा । नः । दूर्वे॑ । प्रेति॑ । तनु॑ । सहस्रेण॑ । शतेन॑ । च । इति॑ । आह॑ ।
साह॑स्रः । प्रजाप॑तिरिति॑ प्रजा - पतिः॑ । प्रजाप॑तेरिति॑ प्रजा - पतेः॑ । आस्यै॑ । देवल॑क्षममिति॑
देव-लक्ष॑मम् । वै । त्र्यालि॑खितेति॑ त्रि - आलि॑खिता । ताम् । उत्तर॑लक्ष्माणमित्युत्तर - लक्ष्मा॑-
णम् । देवाः । उपेति॑ । अदध॑त् । अधर॑लक्ष्माणमित्यधर - लक्ष्मा॑णम् । असुराः । यम् । 43

TS 5.2.8.4

कामये॑त । वसी॑यान् । स्यात् । इति॑ । उत्तर॑लक्ष्माणमित्युत्तर-लक्ष्मा॑णम् । तस्य॑ । उपेति॑
। दुद्घ्या॑त् । वसी॑यान् । एव । भव॑ति । यम् । कामये॑त । पापी॑यान् । स्यात् । इति॑ ।
अधर॑लक्ष्माणमित्यधर- लक्ष्मा॑णम् । तस्य॑ । उपेति॑ । दुद्घ्या॑त् । असुर॑योनिमित्यसुर - योनि॑म्
। एव । एन॑म् । अनु॑ । परेति॑ । भाव॑यति । पापी॑यान् । भव॑ति । त्र्यालि॑खितेति॑ त्रि -
आलि॑खिता । भव॑ति । इमे । वै । लोकाः । त्र्यालि॑खितेति॑ त्रि - आलि॑खिता । एभ्यः॑ । एव
। लोके॑भ्यः । भ्रातृ॑व्यम् । अन्तः । एति॑ । अङ्गिर॑सः । सुव॑र्गमिति॑ सुवः - गम् । लोक॑म्
। यतः॑ । पुरो॑डाशः । कूर्मः॑ । भूत्वा । अनु॑ । प्रेति॑ । अस॑र्पत् । 44

TS 5.2.8.5

यत् । कूर्म॑म् । उप॑दधातीत्युप - दधाति॑ । यथा॑ । क्षेत्र॑विदिति॑ क्षेत्र - वित् । अञ्ज॑सा । नय॑ति
। एवम् । एव । एन॑म् । कूर्मः॑ । सुव॑र्गमिति॑ सुवः - गम् । लोक॑म् । अञ्ज॑सा । नय॑ति ।
मेधः॑ । वै । एषः॑ । पशू॑नाम् । यत् । कूर्मः॑ । यत् । कूर्म॑म् । उप॑दधातीत्युप - दधाति॑ ।
स्वम् । एव । मेध॑म् । पश्य॑न्तः । पशवः॑ । उपेति॑ । तिष्ठ॑न्ते । श्म॑शानम् । वै । एतत्
। क्रि॑यते । यत् । मृ॒ताना॑म् । पशू॑नाम् । शी॒रू॒षाणि॑ । उप॑धीयन्त इत्युप - धी॑यन्ते । यत्
। जीव॑न्तम् । कूर्म॑म् । उप॑दधातीत्युप - दधाति॑ । तेन॑ । अश्म॑शानचिदित्यश्म॑शान - चित् ।

वा॒स्त॒व्यः । वै । ए॒षः । यत् । 45

TS 5.2.8.6

कूर्मः । मधु॑ । वा॒ताः । ऋ॒ता॒य॒त इत्यृ॒त - य॒ते । इति॑ । दु॒द्धा । म॒धुमि॒श्रेणेति॑ मधु - मि॒श्रेण॑ । अ॒भीति॑ । अ॒न॒क्ति । स्व॒द॒य॒ति । ए॒व । ए॒न॒म् । ग्रा॒म्यम् । वै । ए॒तत् । अ॒न्नम् । यत् । दधि॑ । आ॒रु॒ण्यम् । मधु॑ । यत् । दु॒द्धा । म॒धुमि॒श्रेणेति॑ मधु - मि॒श्रेण॑ । अ॒भ्य॒न॒क्तीत्य॑भि - अ॒न॒क्ति । उ॒भय॑स्य । अ॒वरु॑द्ध्या इत्य॒व॒रु॒द्ध्यै । म॒ही । द्यौः । पृ॒थि॒वी । च । नः । इति॑ । आ॒ह । आ॒भ्याम् । ए॒व । ए॒न॒म् । उ॒भय॑तः । प॒रीति॑ । गृ॒ह्णा॒ति । प्रा॒ञ्चम् । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । स॒म॒ष्ट्या॒ इति॑ सं॒अ॒ष्ट्यै । पु॒र॒स्ता॒त् । प्र॒त्य॒ञ्चम् । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति । तस्मा॑त् । 46

TS 5.2.8.7

पु॒र॒स्ता॒त् । प्र॒त्य॒ञ्चः । प॒श॒वः । मे॒धम् । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठ॒न्ते । यः । वै । अ॒प॒ना॒भि॒मित्य॑प॑ - ना॒भिम् । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते । य॒ज॑मानस्य । ना॒भिम् । अ॒नु॑ । प्रेति॑ । वि॒श॒ति । सः । ए॒न॒म् । ई॒श्वरः । हि॒सि॑तोः । उ॒लू॒ख॒लम् । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति । ए॒षा । वै । अ॒ग्नेः । ना॒भिः । स॒ना॒भि॒मिति॑ स - ना॒भिम् । ए॒व । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒त् । अ॒हि॒सा॒यै । औ॒दु॒ब॒रम् । भ॒व॒ति । ऊ॒र्क॑ । वै । उ॒दु॒ब॒रः । ऊ॒र्जम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । म॒द्ध्य॒तः । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति । म॒द्ध्य॒तः । ए॒व । अ॒स्मै । ऊ॒र्जम् । दु॒धा॒ति । तस्मा॑त् () । म॒द्ध्य॒तः । ऊ॒र्जा । भु॒ञ्ज॒ते । इ॒य॒त् । भ॒व॒ति । प्र॒जाप॑तिनेति॑ प्र॒जा - प॒ति॒ना । य॒ज्ञ॒मु॒खेनेति॑ य॒ज्ञ - मु॒खेन॑ । स॒म्मि॑तमिति॑ सं - मि॒तम् । अ॒वेति॑ । ह॒न्ति । अ॒न्नम् । ए॒व । अ॒कः । वै॒ष्ण॒व्या । ऋ॒चा । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति । वि॒ष्णुः । वै । य॒ज्ञः । वै॒ष्ण॒वाः । व॒न॒स्प॒त॒यः । य॒ज्ञे । ए॒व । य॒ज्ञम् । प्र॒तीति॑ । स्था॒प॒य॒ति ॥ 47

(ए॒ष वै - प॒शु - र्य - म॑सर्प - दे॒ष यत् - तस्मा॑त् - तस्मा॑त् - स॒प्तवि॑ंशतिश्च) (A8)

TS 5.2.9.1

एषाम् । वै । एतत् । लोकानाम् । ज्योतिः । संभृतमिति संभृतम् । यत् । उखा । यत् । उखाम् । उपदधातीत्युप-दधाति । एभ्यः । एव । लोकेभ्यः । ज्योतिः । अवेति । रुन्धे । मद्ध्यतः । उपेति । दुधाति । मद्ध्यतः । एव । अस्मै । ज्योतिः । दुधाति । तस्मात् । मद्ध्यतः । ज्योतिः । उपेति । आस्महे । सिकताभिः । पूरयति । एतत् । वै । अग्नेः । वैश्वानरस्य । रूपम् । रूपेण । एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे । यम् । कामयेत । क्षोधुकः । स्यात् । इति । ऊनाम् । तस्य । उपेति । 48

TS 5.2.9.2

दुद्ध्यात् । क्षोधुकः । एव । भवति । यम् । कामयेत । अनुपदस्यदित्यनुप - दस्यत् । अन्नम् । अद्यात् । इति । पूर्णाम् । तस्य । उपेति । दुद्ध्यात् । अनुपदस्यदित्यनुप - दस्यत् । एव । अन्नम् । अति । सहस्रम् । वै । प्रतीति । पुरुषः । पशूनाम् । यच्छति । सहस्रम् । अन्ये । पशवः । मद्ध्यै । पुरुषशीरुषमिति पुरुष - शीरुषम् । उपेति । दुधाति । सवीर्यत्वायेति सवीर्य-त्वाय । उखायाम् । अपीति । दुधाति । प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । एव । एनत् । गमयति । व्यृद्धमिति वि - ऋद्धम् । वै । एतत् । प्राणैरिति प्र - अनैः । अमेद्ध्यम् । यत् । पुरुषशीरुषमिति पुरुष - शीरुषम् । अमृतम् । खलु । वै । प्राणा इति प्र - अनाः । 49

TS 5.2.9.3

अमृतम् । हिरण्यम् । प्राणेष्विति प्र - अनेषु । हिरण्यशल्कानिति हिरण्य - शल्कान् । प्रतीति । अस्यति । प्रतिष्ठामिति प्रति-स्थाम् । एव । एनत् । गमयित्वा । प्राणैरिति प्र-अनैः । समिति । अर्द्धयति । दुद्धा । मधुमिश्रेणेति मधु-मिश्रेण । पूरयति । मध्व्यः । असानि । इति । शृतातुङ्क्येनेति शृत - आतुङ्क्येन । मेद्ध्यत्वायेति मेद्ध्य - त्वाय । ग्राम्यम् । वै । एतत् । अन्नम् । यत् । दधि । आरण्यम् । मधु । यत् । दुद्धा । मधुमिश्रेणेति मधु - मिश्रेण । पूरयति । उभयस्य । अवरुद्ध्या इत्यव - रुद्ध्यै । पशुशीरुषाणीति पशु - शीरुषाणि । उपेति

। दुधाति । पशवः । वै । पशुशीरूषाणीति पशु - शीरूषाणि । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । यम् । कामयेत । अपशुः । स्यात् । इति । 50

TS 5.2.9.4

विषूचीनानि । तस्य । उपेति । दुद्ध्यात् । विषूचः । एव । अस्मात् । पशून् । दुधाति । अपशुः । एव । भवति । यम् । कामयेत । पशुमानिति पशु - मान् । स्यात् । इति । समीचीनानि । तस्य । उपेति । दुद्ध्यात् । समीचः । एव । अस्मै । पशून् । दुधाति । पशुमानिति पशु - मान् । एव । भवति । पुरस्तात् । प्रतीचीनम् । अश्वस्य । उपेति । दुधाति । पश्चात् । प्राचीनम् । ऋषभस्य । अपशवः । वै । अन्ये । गो अश्वेभ्य इति गो - अश्वेभ्यः । पशवः । गो अश्वानिति गो - अश्वान् । एव । अस्मै । समीचः । दुधाति । एतावन्तः । वै । पशवः । 51

TS 5.2.9.5

द्विपाद इति द्वि - पादः । च । चतुष्पाद इति चतुः - पादः । च । तान् । वै । एतत् । अग्नौ । प्रेति । दुधाति । यत् । पशुशीरूषाणीति पशु - शीरूषाणि । उपदधातीत्युप - दधाति । अमुम् । आरण्यम् । अन्विति । ते । दिशामि । इति । आह । ग्राम्येभ्यः । एव । पशुभ्य इति पशु - भ्यः । आरण्यान् । पशून् । शुचम् । अनू । उदिति । सृजति । तस्मात् । समावत् । पशूनाम् । प्रजायमानानामिति प्र - जायमानानाम् । आरण्याः । पशवः । कर्नीयाश्सः । शुचा । हि । ऋताः । सर्पशीरूषमिति सर्प - शीरूषम् । उपेति । दुधाति । या । एव । सर्पे । त्विषिः । ताम् । एव । अवेति । रुन्धे । 52

TS 5.2.9.6

यत् । समीचीनम् । पशुशीरूषैरिति पशु - शीरूषैः । उपदुद्ध्यादित्युप - दुद्ध्यात् । ग्राम्यान् । पशून् । दशुकाः । स्युः । यत् । विषूचीनम् । आरण्यान् । यजुः । एव । वदेत् । अवेति । ताम् । त्विषिम् । रुन्धे । या । सर्पे । न । ग्राम्यान् । पशून् । हिनस्ति । न । आरण्यान् ।

। अथो॒ इति॑ । खलु॑ । उ॒प॒धेय॑मित्यु॒प - धेय॑म् । ए॒व । यत् । उ॒प॒दधा॑तीत्यु॒प - दधा॑ति । तेन॑ ।
ताम् । त्विषि॑म् । अवेति॑ । रुन्धे॑ । या । सर्पे॑ । यत् । यजुः॑ । वद॑ति । तेन॑ । शान्त॑म् ॥ 53

(ऊ॒नान्त॑स्योप॑ - प्रा॒णाः - स्या॑दिति॑ - वै प॒शवो॑ - रुन्धे॑ - चतु॑श्चत्वारि॑शच्च) (A9)

TS 5.2.10.1

प॒शुः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । योनिः॑ । खलु॑ । वै । ए॒षा । प॒शोः । वी॒तिं । क्रि॒यते॑
। यत् । प्रा॒चीन॑म् । ऐ॒ष्टका॑त् । यजुः॑ । क्रि॒यते॑ । रे॒तः । अ॒प॒स्याः । अ॒प॒स्याः । उपे॑ति
। दु॒धाति॑ । यो॒नौ । ए॒व । रे॒तः । दु॒धाति॑ । प॒ञ्च । उपे॑ति । दु॒धाति॑ । पा॒ङ्गाः । प॒शवः॑ ।
प॒शून् । ए॒व । अ॒स्मै । प्रे॑ति । ज॒न॒यति॑ । प॒ञ्च । दु॒क्षि॒णतः॑ । व॒ज्रः । वै । अ॒प॒स्याः ।
व॒ज्रेण॑ । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । दु॒क्षि॒णतः॑ । र॒क्षा॑सि । अपे॑ति । ह॒न्ति । प॒ञ्च । प॒श्चात् । 54

TS 5.2.10.2

प्रा॒चीः । उपे॑ति । दु॒धाति॑ । प॒श्चात् । वै । प्रा॒चीन॑म् । रे॒तः । धी॒यते॑ । प॒श्चात् । ए॒व ।
अ॒स्मै । प्रा॒चीन॑म् । रे॒तः । दु॒धाति॑ । प॒ञ्च । पु॒रस्ता॑त् । प्र॒तीचीः॑ । उपे॑ति । दु॒धाति॑ । प॒ञ्च
। प॒श्चात् । प्रा॒चीः । तस्मा॑त् । प्रा॒चीन॑म् । रे॒तः । धी॒यते॑ । प्र॒तीचीः॑ । प्र॒जा इति॑ प्र॒जाः
। जा॒यन्ते॑ । प॒ञ्च । उ॒त्तर॑त् इत्यु॑त् - त॒रतः॑ । छ॒न्द॒स्याः । प॒शवः॑ । वै । छ॒न्द॒स्याः ।
प॒शून् । ए॒व । प्र॒जा॒ता॒निति॑ प्र - जा॒ता॒न् । स्व॒म् । आ॒यत॑न॒मित्या॑ - यत॑नम् । अ॒भि । परी॑ति
। ऊ॒हते॑ । इ॒यम् । वै । अ॒ग्नेः । अ॒ति॒दा॒हादि॑त्य॒ति - दा॒हात् । अ॒भि॒भेत् । सा । ए॒ताः । 55

TS 5.2.10.3

अ॒प॒स्याः । अ॒प॒श्यत् । ताः । उपे॑ति । अ॒धत्त॑ । ततः॑ । वै । इ॒माम् । न । अती॑ति
। अ॒दु॒हत् । यत् । अ॒प॒स्याः । उ॒प॒दधा॑तीत्यु॒प - दधा॑ति । अ॒स्याः । अन॑ति॒दा॒हाये॑त्यन॑ति -
दा॒हाय॑ । उ॒वाच॑ । ह । इ॒यम् । अ॒दत् । इत् । सः । ब्रह्म॑णा । अ॒न्नम् । यस्य॑ । ए॒ताः ।

उ॒प॒धी॒यान्ता॒ इत्यु॑प - धी॒यान्तै॑ । यः । उ॒ । च॒ । ए॒नाः । ए॒वम् । वेद॑त् । इति॑ । प्रा॒णभृ॑त्
इति॑ प्रा॒ण-भृ॑तः । उपेति॑ । दुधा॒ति । रे॒तंसि॑ । ए॒व । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र - अ॒नान् । दुधा॒ति । तस्मा॑त्
। वद॑न् । प्रा॒णन्निति॑ प्र - अ॒नन् । पश्य॑न् । शृ॒ण्वन् । प॒शुः । जा॒यते॑ । अ॒यम् । पु॒रः । 56

TS 5.2.10.4

भुवः॑ । इति॑ । पु॒रस्ता॑त् । उपेति॑ । दुधा॒ति । प्रा॒णमिति॑ प्र - अ॒नम् । ए॒व । ए॒ताभिः॑ ।
दा॒धार॒ । अ॒यम् । दु॒क्षिणा॑ । वि॒श्वक॑र्मेति॒ विश्व॑-क॒र्मा । इति॑ । दु॒क्षिण॑तः । मनः॑ । ए॒व ।
ए॒ताभिः॑ । दा॒धार॒ । अ॒यम् । प॒श्चात् । वि॒श्वव्य॑चा॒ इति॑ वि॒श्व - व्य॑चाः । इति॑ । प॒श्चात् ।
चक्षुः॑ । ए॒व । ए॒ताभिः॑ । दा॒धार॒ । इ॒दम् । उ॒त्तरा॑दित्यु॒त् - त॒रात् । सु॒वः । इति॑ । उ॒त्तर॑त्
इत्यु॑त् - त॒रतः॑ । श्रोत्र॑म् । ए॒व । ए॒ताभिः॑ । दा॒धार॒ । इ॒यम् । उ॒परि॑ । म॒तिः । इति॑ ।
उ॒परि॑ष्ठात् । वाच॑म् । ए॒व । ए॒ताभिः॑ । दा॒धार॒ । दश॑द॒शेति॑ दश॑-द॒श । उपेति॑ । दुधा॒ति ।
स॒वीर्य॑त्वायेति॒ सवीर्य॑-त्वाय॑ । अ॒क्षणा॑ । 57

TS 5.2.10.5

उपेति॑ । दुधा॒ति । तस्मा॑त् । अ॒क्षणा॑ । प॒शवः॑ । अ॒ङ्गानि॑ । प्रेति॑ । ह॒रन्ति॑ । प्र॒तिष्ठि॑त्या॒ इति॑
प्रति॑ - स्थि॒त्यै । याः । प्राचीः॑ । ताभिः॑ । वसि॑ष्ठः । आ॒द्ध्यो॑त् । याः । दु॒क्षिणा॑ । ताभिः॑
। भ॒रद्वा॑जः । याः । प्र॒तीचीः॑ । ताभिः॑ । वि॒श्वामि॑त्र॒ इति॑ वि॒श्व - मि॑त्रः । याः । उ॒दीचीः॑ ।
ताभिः॑ । ज॒मद॑ग्निः । याः । ऊ॒र्ध्वाः । ताभिः॑ । वि॒श्वक॑र्मेति॒ विश्व॑ - क॒र्मा । यः । ए॒वम्
। ए॒तासा॑म् । ऋ॒द्धिम् । वेद॑ । ऋ॒द्धोति॑ । ए॒व । यः । आ॒साम् । ए॒वम् । ब॒न्धुता॑म् । वेद॑
। ब॒न्धुमा॑निति॒ बन्धु॑ - मा॒न् । भ॒वति॑ । यः । आ॒साम् । ए॒वम् । कृ॒त्तिम् । वेद॑ । कल्प॑ते । 58

TS 5.2.10.6

अ॒स्मै । यः । आ॒साम् । ए॒वम् । आ॒यत॑न॒मित्या॑ - यत॑नम् । वेद॑ । आ॒यत॑नवा॒नित्या॑यत॑न
- वा॒न् । भ॒वति॑ । यः । आ॒साम् । ए॒वम् । प्र॒तिष्ठा॑मिति॒ प्रति॑ - स्था॒म् । वेद॑ । प्र॒तीति॑ ।

एव । तिष्ठति । प्राणभृत इति प्राण - भृतः । उपधायेत्युप - धाय । संयत इति सं - यतः । उपेति । दुधाति । प्राणानिति प्र - अनान् । एव । अस्मिन् । धित्वा । संयद्भिरिति संयत् - भिः । समिति । यच्छति । तत् । संयतामिति सं - यताम् । संयत्त्वमिति संयत् - त्वम् । अथो इति । प्राण इति प्र - अने । एव । अपानमित्यप - अनम् । दुधाति । तस्मात् । प्राणापानाविति प्राण - अपानौ । समिति । चरतः । विषूचीः । उपेति । दुधाति । तस्मात् । विष्वञ्चौ । प्राणापानाविति प्राण-अपानौ । यत् । वै । अग्नेः । असंयतमित्यसं - यतम् । 59

TS 5.2.10.7

असुवर्ग्यमित्यसुवः - ग्यम् । अस्य । तत् । सुवर्ग्य इति सुवः - ग्यः । अग्निः । यत् । संयत् इति सं - यतः । उपदधातीत्युप - दधाति । समिति । एव । एनम् । यच्छति । सुवर्ग्यमिति सुवः - ग्यम् । एव । अकः । त्र्यविरिति त्रि - अविः । वयः । कृतम् । अयानाम् । इति । आह । वयोभिरिति वयः - भिः । एव । अयान् । अवेति । रुन्धे । अयैः । वयांसि । सर्वतः । वायुमतीरिति वायु - मतीः । भवन्ति । तस्मात् । अयम् । सर्वतः । पवते ॥ 60

(पश्चा - देताः - पुरो - ऽक्षण्या - कल्पते - ऽसंयतं - पञ्चत्रिंशच्च) (A10)

TS 5.2.11.1

गायत्री । त्रिष्टुप् । जगती । अनुष्टुपित्यनु-स्तुक् । पङ्क्त्या । सह ॥ बृहती । उष्णिहा । कुकुत् । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ द्विपदेति द्वि - पदा । या । चतुष्पदेति चतुः - पदा । त्रिपदेति त्रि - पदा । या । च । षट्पदेति षट् - पदा ॥ सछन्दा इति स - छन्दाः । या । च । विच्छन्दा इति वि - छन्दाः । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ महानाम्नीरिति महा - नाम्नीः । रेवतयः । विश्वाः । आशाः । प्रसूवरीरिति प्र - सूवरीः ॥ मेघयाः । विद्युत् इति वि - द्युतः । वाचः । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ रजताः । हरिणीः । सीसाः । युजः । युज्यन्ते । कर्मभिरिति कर्म - भिः ॥ अश्वस्य । वाजिनः । त्वचि । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ नारीः । 61

TS 5.2.11.2

ते । पत्नयः । लोमं । वीतिं । चिन्वन्तु । मनीषयां ॥ देवानाम् । पत्नीः । दिशः ।
सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ कुवित् । अङ्ग । यवमन्त इति यव - मन्तः । यवम् । चित्
। यथा । दान्ति । अनुपूर्वमित्यनु - पूर्वम् । वियूयेति वि - यूयं ॥ इहेहेतीह - इह । एषाम् ।
कृणुत । भोजनानि । ये । बरुहिषः । नमोवृक्तिमिति नमः - वृक्तिम् । न । जग्मुः ॥ 62

(नारी - स्त्रिशच्च) (A11)

TS 5.2.12.1

कः । त्वा । छ्यति । कः । त्वा । वीतिं । शास्ति । कः । ते । गात्राणि । शिम्यति ॥ कः
। उ । ते । शमिता । कविः ॥ ऋतवः । ते । ऋतुधेत्युतु - धा । परुः । शमितारः । वीतिं
। शासतु ॥ सँवथ्सरस्येति सं - वथ्सरस्यं । धायसा । शिमीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ दैव्याः
। अद्ध्यवः । त्वा । छ्यन्तु । वीतिं । च । शासतु ॥ गात्राणि । पूर्वश इति पर्व - शः । ते
। शिमाः । कृण्वन्तु । शिम्यन्तः ॥ अर्द्धमासा इत्यर्द्ध - मासाः । परूषि । ते । मासाः ।
छ्यन्तु । शिम्यन्तः ॥ अहोरात्राणीत्यहः - रात्राणि । मरुतः । विलिष्टमिति वि - लिष्टम् । 63

TS 5.2.12.2

सूदयन्तु । ते ॥ पृथिवी । ते । अन्तरिक्षेण । वायुः । छिद्रम् । भिषज्यतु ॥ द्यौः । ते ।
नक्षत्रैः । सह । रूपम् । कृणोतु । साधुया ॥ शम् । ते । परेभ्यः । गात्रेभ्यः । शम् ।
अस्तु । अवरेभ्यः ॥ शम् । अस्थभ्य इत्यस्थ - भ्यः । मज्जभ्य इति मज्ज - भ्यः । शम् ।
उ । ते । तनुवै । भुवत् ॥ 64

(विलिष्टं - त्रिशच्च) (A12)

praSna korvai with starting padams of 1 to 12 anuvAkams :-

(विष्णुमुखा - अन्नपते - यावती - वि वै - पुरुषमात्रेणा - ऽग्रे तव श्रवो वयो - ब्रह्म जज्ञानः - स्वयमातृणा - मेषाँ वै - पशु - गायत्री - कस्त्वा - द्वादश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(विष्णुमुखा - अपचितिमान् - वि वा एता - वग्रे तव - स्वयमातृणां - विष्मूचीनानि - गायत्री - चतुष्पष्टिः)

first and last padam of second praSnam of 5th kANDam

(विष्णुमुखा - स्तनुवे भुवत्)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥
